

[Waldorff]

staten gør. Jeg mener, det ville være klædeligt, om energiministeren tog ansvaret for de ting, som DONG faktisk gør. Specielt mener jeg, at man kunne have gjort det i forbindelse med den fortrinsret, som Saudi-Arabien har fået.

Det må være fuldstændig indlysende og burde være det for en socialdemokratisk regering, at u-landene skal – og det gælder også OPEC-landene – selvfølgelig have en fortrinsstilling på transportområdet, når de leverer råstofferne. Jeg mener, at de angreb, som man har set på kontrakten – og det vil altså også sige på regeringen – er udtryk for den sædvanlige halvimperialistiske og nykolonialistiske tankegang, som vi altid ser fra de borgerlige partier, der finder, at det vigtigste i verden er at forsvare monopolernes rettigheder. Det er en illustration af hykleriet i forbindelse med u-landsstøtte, og det eneste fornuftige svar, man kan give på den kritik, som er rejst imod kontrakten, er lige præcis, at u-landene måtte være tåber, hvis de ikke, i en periode hvor deres mulighed for at finansiere en industrialisering netop ligger i eksport af råvarer, sikrede sig opbygning af et produktionsapparat, bl. a. en tankskibsflåde. Det er fuldstændig klart, at man må tage afstand fra hele den tankegang, som der ligger i Lomékonventionerne, i EFs optræden på verdensplan og i USAs optræden på verdensplan, en opfattelse, som går ud på meget kort, at man siger til u-landene: skaf os råstofferne, sørg for, at vi får markeder, sørg for, at vi får mulighed for kapitaleksport, og så fri os i øvrigt for jeres indblanding i de vestlige kapitalistiske landes monopoler og deres velerhvervede rettigheder. Det kaldes nykolonialisme, den slags ting.

Vi anerkender u-landenes ret til at lave klausuler, også selv om det naturligvis betyder nogle angreb på hjemlige rederier. Jeg synes, regeringen skulle åbent have stået ved det her i stedet for at skyde ansvaret over på DUC, fordi der er faktisk en fornuftig politisk begrundelse for at acceptere disse klausuler.

Noget helt andet er så realiteten i det. Jeg vil gerne spørge energiministeren: hvis man nu ikke havde haft den klausul i aftalen med Saudi-Arabien, ville man så have sikret en større andel på dansk transport? Altså ville man ved at have købt olie på sædvanlig vis have en garanti for, at f. eks. den danske

tankskibsflåde havde fået en større del af olietransporterne, eksempelvis hvis den samme mængde olie var handlet ad helt traditionel vej gennem monopolerne? Det vil jeg gerne have et svar på.

Til sidst vil jeg sige noget om de politiske betingelser i kontrakten. Dét må vi vel gå ud fra, efter det energiministeren har sagt, at det faktisk er en rigtig fremstilling, Berlingske Tidende har givet i dag. Hvis det er det – og det går vi så ud fra at det er – er det klart, at der er stillet politiske betingelser i forbindelse med kontrakten. Så er det ikke rigtigt, så er det faktisk direkte vildledende, når energiministeren på en pressekonference kaldte dette her en klokkeren handel. Der var stillet – stadig væk hvis Berlingske Tidendes referat er rigtigt – endda meget skrappe politiske betingelser som led i afslutningen af oliehandelen mellem Danmark og Saudi-Arabien.

Sådanne politiske betingelser tager vi afstand fra; vi mener, de er helt uacceptable. For det første er der selvfølgelig tale om en politisk svinebinding. Jeg mener, energiministeren er ude på overdrevet, når han skyder det ind under, at spørgsmålet om miskredit ikke har nogen praktisk betydning, fordi det er sådan, at hverken DONG eller regeringen har særlige ønsker om at bringe Petromin eller Saudi-Arabien i miskredit. Det tror jeg for så vidt gerne om både energiminister Poul Nielson og DONG, men det er bare ikke tilstrækkeligt. Det er f. eks. også nævnt, at dette her også omfatter virksomheder. Altså en dansk virksomhed har ifølge referatet i Berlingske Tidende samme forpligtelse til ikke at bringe Saudi-Arabien i miskredit. Hvis det kan gøres til genstand for fortolkning, er det fuldstændig indlysende, at en halvstatslig institution som Danmarks Radio vil være meget i søgelyset, når spørgsmålet er, om Saudi-Arabien er blevet bragt i miskredit. Det synes jeg ærligt talt at energiministeren skulle kommentere her.

Den anden ting er selvfølgelig, at den type af politiske klausuler i en kontrakt ikke er særlig betryggende for forsyningssikkerheden, som jo skulle være det afgørende for, at man afsluttede statslige kontrakter.

En anden ting er, at når der stilles politiske betingelser i forbindelse med en kontrakt, er det selvfølgelig uacceptabelt, at ministeren dels siger, at disse betingelser ikke findes, dels skyder sig ind under, at det er